

"Az ajtóban állok és körgetek"

(Jelenések könyve)

„*A* hagyomány úgy tartja, hogy a domonkosok Magyarországra érkezése 1221-ben történt, és Magyarországi Pálnak (Paulus Hungarus), bolognai egyetemi tanárnak, Szent Domonkos társának személyéhez kapcsolódik. A rend tatárjárás előtti történetét nagyon hiányosan ismerjük, még az első magyarországi kolostor helyét sem tudjuk egyértelműen megállapítani. Egyedül azt tudjuk, hogy a rend meglepedett az ország legfontosabb városi központjaiban (1277-ből származó adatok szerint kb. 30 kolostor volt magyar területen, azzal együtt, hogy az összeállított lista részben nem azonosítható városokat is felsorol). A török hódoltság és a reformáció csaknem teljesen megsemmisítette a középkori magyar rendtartomány kolostorait, mégpedig úgy, hogy a XVI. század vége felé a maradványokat szervezetileg más tartományokhoz csatolták.

1903-ban a domonkosok letelepedtek Budapesten, ahol kolostoruk és apostoli tevékenységük a háborúk közötti (és részben a háború utáni) időszakban a magyar főváros egyik fő intellektuális és lelkipásztori központjává vált. Hasonló szerepet töltött be a szombathelyi és az 1942-ben alapított debreceni kolostor is.

Teljesen leállították a domonkosok tevékenységét 1950-ben, amikor a kommunista hatóságok, a többi szerzetesrendhez hasonlóan, elnyomták őket, és minden állomáshelyüket eltörölték.” Forrás: www.domonkosok.hu/tortenet

Az 1989 után újjászerveződött rend egyik női ága 2005 óta városunk óvodáiban, iskoláiban, valamint a Szent István téri rendházában végez tanítói szolgálatot. Előjárójukkal, Dóra nővérrel készült az alábbi interjú.

✱

Az 1216-ban alapított Domonkos-rendnek két női ága van. Dóra nővér, Önöknek miben áll szolgálatuk alapítzása?

Keressük, mi az ínség a világban, amire választ tudunk adni, de bárhol is legyünk, bármely Domonkos-rendi ágról beszélünk, mindenekelőtt feladatunk azt hirdetni, hogy van Isten, aki szeret, és mindenkit hazavár. Egyik jelszavunk a veritas, igazság. Attribútumunk, egy kutya fákllyával a szájában, Szent Domonkos édesanyjának álmát idézi. Az álom szerint egy kiskutyát szül, aki fákllyával szájában körbeszalad a földön, és lángra lobbantja azt. Ezt követően született meg a kis Dominicus (Domini canis = Isten kutuskája), azaz a későbbi Szent Domonkos. A név magában hordozza szolgálatunk egyik alapítzását, hogy hordjuk a világosságot körbe a világba.

Az elmúlt évszázadokban, de még a közelmúltban is nagyon sok politikai, gazdasági átalakulás történt úgy a világban, ahogy itthon is.

Társadalmi formák jöttek létre, és tűntek el, az egyházak megítélése is változásokon ment keresztül. Mikor volt nehezebb gondjuk?

Ez nem köthető korszakokhoz. Annyiban lehetett talán könnyebb, egyszerűbb, hogy a rend alapításának (1216) korszakában, ill. az azt követő néhány évszázadban mindenkinek volt azért egyfajta istenképe, nem voltak ateisták. Jézus szava azonban ugyanazt jelenti ma is, mint alapításunk évében. Ma, amivel nap mint nap szembesülünk, az a közömbösség, és ez nem köthető generációkhoz. A családnak mint gondolkodásformáló erőnek itt is nagy szerepe van. Ott, ahol megőrződött a hit apró lángja, ott befogadóbb a gyermek is.

Márk evangéliumában olvasható:

„Nem az egészségeseknek kell az orvos, hanem a betegeknek. Nem az igazakat jöttem hívni, hanem a bűnösöket.”

Hogyan élnek a szolgálatukban ezzel a tanítással?

Mindenki fontos számunkra. Isten mindenkit hív. Azok előtt is nyitva a kapunk, a szívünk, akik már elfogadták Isten tanítását. Elsődlegesen azoknak van szükségük ránk, akik még nem találták meg a hozzá vezető utat. Örömmel mondhatom, hogy jönnek hozzánk. Jönnek olyanok, akiket felkészítünk egyházi esküvőre, keresztelőre, első szentáldozásra, bérnámásra, és még nagyobb örömmel – ha nem is minden héten – olyanok, akik benső indíttatásból szeretnék jobban megismerni a hit alapjait, Jézus gondolatait. Volt olyan esetünk, hogy az egyik óvodából, ahol hittant tanítunk, egy kisgyermekkel eljött az édesanyja is, mert a kicsi annyit mesélt otthon, hogy az anyuka lelke is megnyílt a hit irányába.

Dóra nővér! Hogyan telik egy napjuk?

Házanként változik. Kőszegen, ahol iskolánk van, ott az iskola ritmusa szabja meg a napirendet, hiszen a nővérek ott tanítanak. Rendi központunkban, Budakeszin laknak idős, nyugdíjas, illetve azon fiatal nővéreink is, akik valamely fővárosi egyetemen tanulnak vagy tanítanak. Ungváron egy ötven fős egyetemista kollégiumot vezetnek rendtársaink.

Mi itt reggel hatkor közös szentségimáddással kezdjük a napot. Akiknek korán kell indulni tanítani, azok még a szentségimáddás előtt végzik el a személyes imájukat. Ezt követően háromnegyed héttől kezdődik a szentmise a reggeli zsolozsmával egybekötve.

Utána reggelizünk, és indul a napi munka. Van, aki egyik helyről a másikra biciklizik. Például Anna nővér, aki 15 óvodában tanít hittant. Ebből adódik, hogy nem tud mindenki egyszerre ebédelni, csak aki éppen otthon tartózkodik.

Délután, este folyamán jönnek hozzánk, ide a rendházba a csoportok, felnőttek és fiatalok egyaránt. Igyekszünk ezeket a csoportokat úgy összehangolni, megszervezni, hogy a nővérek együtt tudjanak vacsorázni, és megbeszélhessék közös dolgaikat. Utána zsolozsma.

Este kilenc után beáll a mély szilencium, ami azt jelenti – hacsak nincs csoporttal valaki –, hogy már nem kommunikálunk. Nem írunk levelet, nem telefonálunk, egymással sem beszélünk. Ez a szent idő, a szent csönd, ami a Jóistené. Ez tart egészen a reggeli mise végéig. De ez csak a hétköznapokra vonatkozik.

A hétvégék úgymond bonyolultabbak, hiszen akkor még több csoport jön, kettőnknek pedig a fővárosba is fel kell utazni időnként, ahol tanítunk. Én történetesen pszichodráma csoportot vezetek. Vasárnap – ahogy hétköznap is – a Szent István templomba megyünk szentmisére, ahol ketten közülünk a kislánykórust vezetik. A ministráns fiúkat is egy nővér irányítja.

Keddi napokon 18 óra után közösségi esténk van, amikor a zsolozsmát követően például összeállítjuk a következő hónap beosztását. Akkor tervezzük meg, hogy kik jönnek, mikor jönnek hozzánk, milyen programjaink lesznek, hogyan szervezzük meg azokat, illetve ez ad alkalmat az elmúlt időszakra vonatkozólag egyfajta kiértékelésre is. Van olyan kedd, amikor lelki megosztást tartunk. Elmondjuk, hogy lelki szinten mi történt velünk, mi érintett mélyen bennünket. A hónap egyik keddjén van dialógusunk is, amikor konkrét témáról beszélgetünk, véleményt cserélünk. Ezek a dialógusok nagyon fontosak a rend életében. Ezek alkalmával beszéljük át a közösséget érintő döntéseinket is, ahol mindenkit meghallgatunk, és igyekszünk konszenzusra jutni. A negyedik kedd pedig a csendes nap megosztása.

Mindenkinek minden hónapban van egy napja, amikor reggeltől estig csak a Jóistennel van. Változó, ki hogyan tölti. Van, aki kimegy a Tisza-partra, vagy ki sem mozdul a kápolnából, esetleg visszavonul a szobájába. Ez a lelki feltöltődés, a pihenés ideje. Ezt a napot tiszteletben tartjuk. Nem keressük, nem zavarjuk egymást.

Rekreációt (felüdülést) pedig vasárnap este tartunk. Ilyenkor társasjátékozunk, megnézzük egy filmet, beszélgetünk, együtt vagyunk, örülünk egymásnak.

A Domonkos-rendnek több ága is van. Egy helyen azt olvastam, hogy Önök az ún. harmadrendi ághoz tartoznak.

Ez egy régi, már nem igen használt elnevezés.

A Domonkos-rendnek összesen négy ága van. A domonkos szerzetesek, akik közül a legtöbben papok, de vannak közöttük segítő testvérek is. Ez a férfi ág.

A másodrendhez tartoznak a domonkos apácák, a szemlélődő nővérek, akik egész életüket a kolostor falai mögött élik. Tevékenységük okán sem kell kilépniük a kapun. Fordítanak, miseruhákat készítenek stb. A külvilággal nem érintkeznek, csak ha esetleg orvoshoz kell menniük. Ők az imádságnak élnek. Ez egy olyan életmód, melyre nem mindenki alkalmas. Van, aki erre van meghívva, ebben boldog. Én nem lennék rá képes. Nekem szükségem van arra, hogy emberek között legyek, beszélgessek velük, tanítványaim legyenek. Mi vagyunk az apostoli női ág, szintén kolostorban lakunk, de kijárunk a világra. Minket hívtak harmadrendnek a Második Vatikáni Zsinat előtt. A negyedik ág pedig Szent Domonkos világi családja, a világi domonkosok. Ők lehetnek bármilyen családi állapotú civil emberek, csak egy a fontos, hogy domonkos lelkületben éljék életüket.

Hogyan lehet a domonkos nővérek közé kerülni?

Rendünk központja Budakeszin van, ahol egy hivatásgondozó program keretében a szolgálatot magukénak érző, érdeklődő leányok megerősödhetnek abban, hogy valóban ezt az utat kívánják-e járni. Honlapunkon (www.domonkosnoverek.hu) erről a programról, rendünk történetéről, a jelentkezés módjáról és elkövetkező rendezvényeinkről is információkat lehet találni, olvasni.

Van olyan, hogy valakit nem találnak alkalmasnak erre a szolgálatra?

Az már igen hamar, a jelölt időszak előtt kiderül, ha valaki nem lehet boldog ebben a szolgálatban, hiszen Budakeszin a hivatásgondozó nővér igen sokat találkozik velük, ismeri őket. Amennyiben ez a nővér úgy látja, hogy velünk közös lehet a jelentkező útja, akkor javasolja jelöltnek. Ezt követően három, erre jelölt, nővér is elbeszélget vele. El kell mennie egy pszichológiai vizsgálatra, végül az előljáró hozza meg a döntést a jelentkező felvételéről, miután mindenki véleményét meghallgatta.

Avilai Szent Teréz A belső várkastély című művében a lélek fejlődésének hét szintjéről értekezik. Milyen stációkon kell végighaladnia a leendő nővérnek, ill. hogyan kísérik figyelemmel a fejlődését?

Az első év a jelölt idő, amikor együtt lanknak velünk, de még civil ruhában járnak. Az önismeret és az imádság ideje ez. Bekapcsolódnak a közösség életébe, külső munkát, feladatot még vállalhatnak. Ezt követi a két évig tartó novíciátus időszak, melynek elején megtörténik a beöltözés, új szerzetesi nevet kapnak. Ez alatt külső tevékenységet nem folytathatnak. A második évben sorra látogatják mind a négy házunkat, ahol részt vesznek az ottani munkában. Ez a probatio (vizsgálat, bizonyítás), amikor már apostoli munkákban is részt vesznek, mely időszak végén kerül sor az ún. ideiglenes fogadalom letételére, mely

IMA A HÓDMEZŐVÁSÁRHELYI RENDHÁZ KÁPOLNÁJÁBAN

évente, négy éven keresztül, megújításra kerül. Vagyis a belépéstől számítva minimum hét év telik el, amikor örök fogadalomra bocsátást lehet kérni, de nem biztos, hogy az engedélyt meg is kapja a nővér. Azt mindig az előljárók döntenek el. Van olyan, akinek javasolják, hogy hosszabbítsa meg egy évet. Minden képzésben levő nővérnek van egy közvetlen előljárója, egy mesternő (magistra), aki őt a fejlődésében személyesen kíséri. Ő tanítja, bevezeti a rendi tudnivalókba. A közösség pedig, ahol él, véleményezi, hogy mennyire segítőkész, pontos, érett, és szavaz arról, hogy javasolja-e a fogadalomra bocsátását. Az ún. rendi tanács is szavaz, mégpedig azt követően, hogy elbeszélget a jelölttel. A legfőbb előljáró, az általános főnöknő az, aki végül is döntést hoz, miután meghallgatta a magistra és a közösség véleményét.

Mit tanácsolna egy fiatal hölgynek, aki most jelentkezne önnél?

Tanácsnak nem mondanám, hanem egy olyan beszélgetésnek, amikor azt tudakolom, hogy mi indította felénk. Miért érzi, gondolja azt, hogy ez az ő útja? Vajon valóban isteni elhívásról van-e szó? Elmondom neki, hogy üljön le, és vegye sorra, milyen isteni adományai vannak, mi teszi boldoggá? Milyen karizmái vannak? Milyen ajándékokat kapott, hogy az Úristent szolgálja? Hiszen meglehet, isteni elhívást érez, de nem feltétlen közénk, a Domonkos-rendiek közé jött ez az elhívás, más női rendek is vannak. Ennek tudatában nézze végig a rendeket, hogy melyik az, ahol ő a karizmájával tudna szolgálni, mert előfordulhat például, hogy ő a betegek ápolására lett elhívva, és akkor nem a mi rendünkhöz kell tartoznia.

Van egy rendezvénysorozatuk, ez a Domonkos-kör. Mit lehet erről tudni, kiket várnak ide?

Havonta egyszer szervezzük meg, melynek kettős célja van. Egyrészt szól azoknak, akik érdeklődnek a domonkos lelkiség iránt, másrészt kapcsolat a világgal. Fontos, hogy naprakészek legyünk, hiszen csak úgy lehetünk hitelesek, ha ismerjük, megértjük a hozzánk közeledők életét, az életterüket, ahonnan jönnek. Milyen nehézségeik, örömeik vannak, mitől félnek? Beszélgetünk az őket érintő kérdésekről. Egy alkalommal például a keresztény-muszlim kapcsolatról volt szó, arról, hogy hogyan lehet erről keresztény katolikus módon gondolkodni. Beszélgettünk már a keresztény közgazdaságtanról, kereszténység és nemzet tudat témánk is volt. Általában külső előadókat szoktam meghívni. Így volt már pszichiáter előadónk, akivel a homoszexualitással kapcsolatos téveszmékről beszélgettünk, egy vendég rendtársunk pedig, aki bioetikát tanult, erről a szerteágazó tudományról tartott emlékezetes estét.

Közelgi ünnepünk a Pünkösöd. Mi a keresztény világ eme jeles ünnepének az üzenete?

Pünkösdkor a Szentlélek eljövételét ünnepeljük. Hálát adunk azért, hogy Isten soha nem hagyja magára az Őt keresőket. Mindenkit, aki szeretné Őt befogadni a szívébe, az életébe, azt megajándékozza Önmagával. Minden lelki segítséget megad ahhoz, hogy földi életünk útját Vele tudjuk járni, és a végén, halálunk pillanatában, a boldog, örök életbe léphessünk majd át.

fényesi Tóth János